

Nyilvános Könyvtárak Ferenc-Könyvtár felavatásához

Budapest, december 20.

Vasárnapi számunkban részletes tudósításban számoltunk be a Deák Ferenc-Könyvtár felavatásáról. Tudósításunk kiegészítéséül ma dr. Szabó Ervintől, a Fővárosi Könyvtár nagytudású igazgatójától a következő helyreigazító sorokat kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur engedje meg, hogy a Deák Ferenc-Könyvtár megnyitásáról szóló tudósításukat helyreigazítsam az ügy érdekében.

A Deák Ferenc-Könyvtár nem az első népkönyvtár Budapesten. Nem tudom mióta, de bizonyára legalább ötven esztendeje vannak itt népkönyvtárak. S van, nem akarok sokat mondani, legalább ötven. De lehet, hogy száz. Ha csak azért végeztük volna munkánkat, hogy még egyet csináljunk: igazán szót sem érdemelne az egész.

Munkánk jelentőségét mi éppen abban látjuk, hogy a Magyarországon és Budapesten is, népkönyvtár néven ismert könyvtárípust másikkal próbáljuk kiszorítani, amelyet angol, amerikai mintára nyilvános könyvtárnak nevezünk. Hogy miért van erre szükség s miben különbözik ez a népkönyvtártól, arról itt terjedelmesen nem írhatok. Annyi írásomban megmondtam már, hogy szinte csodálatosnak tartom megismételni. De valamit mégis föl kell említenem megvilágításul.

A magyarországi népkönyvtárakról szóló hivatalos évi jelentés az állam folyton fokozódó anyagi támogatása ellenére, legújában is a könyvtárak forgalmának lényeges csökkenéséről ad számot. Mi ennek az oka? Nézetünk szerint legfőként az, hogy a gyűjtemények könyvanyaga tulnovomórészt úgy van összeválogatva, mintha az olvasók valamifajta szellemi kiskorúak, a művelt embernek szép dolgokra éretlenek és az élő világból kikapcsolt alvajárók volnának. Népies könyvek, a nép számára lepárolt irodalom, a gazdasági, társadalmi, politikai, vallási küzdelmek „kényes” kérdéseivel szemben a pártatlanság hazug mezébe öltözködött és elavult tudomány — szóval, amolyan szellemi gyámság alatt állóknak szánt szegényházi koszt: ez a régi módi népkönyvtárak anyaga — és programja. A magyar tapasztalat is bizonyítja, hogy ez a koszt senkinek sem kell — hisz az összes magyar népkönyvtárak együttvéve nem forgatnak meg egy évben annyi könyvet, mint egy közepes angol város, pl. Bristol vagy Salford egymagában —, a nyugateurópai és amerikai viszont megmutatja: mi kell? Kellenek, és pedig szegény-

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Oszályozás

Tárgy

027.4

Hely

04

Idő

„1913”

Személy

Helyszám

Szerző Szabó Ervin

Cím A nyilvános könyvtár.

Forrás:

Világ

Bp.

1913 XII/30

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

vatalnoknak, „műveletlenek” és „műveltnek” egyaránt: a) a régi irodalomból némely jó könyvek, b) új könyvek, c) praktikus, az élet problémáira őszintén megfelelő könyvek. Egyaránt, egyformán. A könyvtár ne gvéámkodjék tehát. Adjon jó könyveket, adjon új könyveket és adjon az élet kérdéseire minden szempontból megfelelő könyveket. Akkor aztán olvasni fogják, százezerszám, milliószám, mint Bécsben, Berlinben, Liverpoolban, Chicagóban s olvasni fogják munkások és munkál-
latók, gyerekek és egyetemi hallgatók, utcaseprők és tisztviselők — egyformán. S ha ezenkívül újsá-
gokat és folyóiratokat is tart, nyilván van minden-
nap és pedig este, a gyermekekkel is törődik és
ami fő: anyagát folyton fölfrissíti. — akkor nyilván-
vános könyvtár lesz valóban, public library és nem
„nép”-könyvtár, amely épp a „nép”-nek nem kell.
Hogy ehhez az új könyvtár-politikához — és
nem könyvtárhoz — segített az alapokat lerakni
a Deák Ferenc-páholy: ez kezdeményezésének nagy
érdeme. Vagyis éppen az, hogy népkönyvtárat
nem alapított, hanem a népkönyvtári eszmét te-
metni segített.

Tudósítója félreérthette Madzsar kollégámat. Természetes, hogy sem a szépirodalom nem „kevés” hanem ellenkezőleg: sok, sem az „összes” lapok nem fognak járni, hanem csak az összes pártokat képviselők, sem a Budapestre vonatkozó „egész” irodalom nem lesz ott, stb. Természetes, hogy ő egészen mást mondott vagy másképp mondta. Természetes, hogy az egész Deák Ferenc-Könyvtárat éppen a fent csak nagyon hiányosan és vázlatosan jellemzett program szellemében ő szervezte és ő rendezte

be, az ő legszemélyesebb műve az. Hogy ezt a helyreigazítás kapcsán itt megmondhattam — ezért köszönettel tartozom tudósítójának.

Fogadja szerkesztő ur őszinte tiszteletem kifejezését.

Dr. Szabó Ervin.

17514